

Beleidsvoorstel

Datum van schrijven: 07/11/2023

Beleidsvoorstel richt zich tot verkiezingen van 9 juni 2024

- Europese verkiezingen
- federale verkiezingen
- regionale verkiezingen

13 oktober 2024: lokale verkiezingen

- provincieraadsverkiezingen
- gemeenteraadsverkiezingen

- Alle niveau's (van Schumanplein over wetstraat tot dorpsstraat)

GEZONDE BODEMS

Gezonde bodems als basis voor een duurzame productie

BELEIDSVORSTEL, DE OPLOSSING

- Voorzie een gebiedsgericht bodembeleid:** iedere bodem vraagt een aangepast beheer naargelang het bodemtype en de bedrijfssituatie. Daarom zal het opleggen van generieke bodempraktijken weinig effect hebben maar moet er gebiedsgericht gekeken worden welke maatregelen mogelijk zijn. Het beleid moet meer stimuleren en inspanningsgericht gevoerd worden in plaats van resultaatgericht.
- Bodemdata moeten in boerenhanden blijven:** analyses die de land- en tuinbouwers zelf moeten betalen, mogen niet zomaar publieke data worden en voor deze data moeten de land- en tuinbouwer de kans krijgen om aan te duiden met wie hij deze data wil delen. De data kunnen enkel geaggregeerd en geanonimiseerd raadpleegbaar gesteld worden voor zij die eraan bijdragen. De toegenomen vraag naar bodemmonitoring mag geen onnodige administratieve en financiële lasten voor land- en tuinbouwers met zich meebrengen. Staalnameprocedures, analyses en adviezen dienen geharmoniseerd te worden tussen labo's.
- Voorzie een coherent beleid** dat niet enkel inzet op de nutriëntenproblematiek maar ook rekening houdt met bodemvruchtbaarheid en -kwaliteit. De beperking op dierlijke meststoffen in het Mestactieplan vanwege de waterkwaliteit zorgt bijvoorbeeld voor een hoger gebruik van kunstmeststoffen. Hierdoor worden de positieve effecten van dierlijke meststoffen onvoldoende benut. Dierlijke meststoffen brengen koolstofrijke verbindingen aan en bevorderen het bodemleven. Maar ook champost, compost, houtsnippers, ... verdienen een plaats in functie van een goede bodemkwaliteit. Een hoger koolstofgehalte zorgt ook voor een beperking van sedimentafstroom en helpt zo erosie te voorkomen.

ALGEMEEN KADER EN TOELICHTING

Gezonde bodems zijn de basis voor een duurzame gewasproductie en worden gezien als deel van de oplossing van de klimaatproblematiek. Een bodem in goede toestand zorgt niet enkel voor een hogere productie maar levert ook tal van ecosysteemdiensten zoals koolstofopslag, biodiversiteit, waterbuffering en het vasthouden en vrijgeven van nutriënten. Bodems zijn zeer divers en complex en niet zomaar in eenzelfde keurslijf te gieten. Het bodembeleid moet dus lokaal en gebiedsgericht ingevuld worden, in samenspraak met de boeren en tuinders.

CONTEXT EN ANALYSE

Een gezonde bodem is niet eenduidig te definiëren en verschilt van landgebruik, teelt, bodemtype, etc. Steeds meer is er de vraag naar bodemdata om het beleid en de bodemtoestand te evalueren. Deze data kunnen gebruikt worden door de overheid om land- en tuinbouwers te ondersteunen en niet om hen te bestraffen. Harmonisatie van de staalnames, analyses en adviezen is aangewezen om tot een coherenter beeld te komen. Heel wat versnipperde wetgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks invloed op het bodembeheer in Vlaanderen (Nitraatrichtlijn, Kaderrichtlijn Water, GLB, erosiebeleid, ...). De maatregelen in deze wetgeving moeten werkbaar zijn en mogen elkaar niet tegenwerken.

GEBIEDSGERICHT BODEMBELEID

In Vlaanderen komen er zeer veel verschillende bodemprofielen voor, op eenzelfde percelen kunnen zelfs verschillende bodemtexturen dagzomen. Duurzame bodembeheerpraktijken vragen maatwerk per perceel en bedrijf en kunnen niet generiek opgelegd worden.

BODEMDATA

Land- en tuinbouwers dienen al heel wat bodemstalen te nemen van hun percelen. Onder meer via het Bodempaspoort en de Europese Bodemmonitoringswet is er steeds meer de vraag naar toegang tot deze data en het verzamelen van extra bodemdata. De grootste bezorgdheid is dat deze data gebruikt zullen worden voor verdere beleidsvoering. Harmonisatie van de staalnames, analyses en adviezen is aangewezen om tot een coherenter beeld te komen.

VERSNIPPERDE BODEMWETGEVING

Vershillende wetgeving met een rechtstreeks of onrechtstreekse impact op de bodem focust onvoldoende op de bodemvruchtbaarheid en –kwaliteit. Bovendien werkt verschillende wetgeving elkaar tegen en ligt de nadruk vooral op de nutriëntenproblematiek daar waar een gezonde bodem veel ruimer moet bekeken worden.